

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 17 września 1968 r.

w sprawie inwalidzkiej renty wyrównawczej.

Na podstawie art. 28 ust. 3, art. 62 i art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) i art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Inwalidzką rentę wyrównawczą, zwaną dalej „rentą wyrównawczą”, wymierza się renciście, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest uprawniony do renty inwalidzkiej III lub II grupy inwalidów z tytułu inwalidztwa powstałego z innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa albo z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą wojskową,
- 2) nie przekroczył wieku: mężczyzna 65 lat, kobieta 60 lat,
- 3) wykonuje zatrudnienie z zarobkiem powodującym zawieszenie prawa do jego renty inwalidzkiej,
- 4) zarobek, o którym mowa w pkt 3, jest niższy niż 75% podstawy wymiaru jego renty inwalidzkiej.

2. Prawo do renty wyrównawczej ulega zawieszeniu, jeżeli rencista osiąga dochód z innych źródeł niż zatrudnienie, powodujący zawieszenie prawa do jego renty inwalidzkiej lub wypłatę części tej renty.

§ 2. 1. Wysokość renty wyrównawczej stanowi różnicę pomiędzy podstawą wymiaru renty inwalidzkiej a miesięcznym zarobkiem osiąganym po uzyskaniu tej renty.

2. Renta wyrównawcza nie może przekroczyć:

- 1) 70% renty inwalidzkiej wraz z wszystkimi dodatkami, z wyjątkiem dodatków rodzinnych — dla rencisty wykonującego przez okres nie dłuższy niż 2 lata zatrudnienie:
  - a) w ramach przygotowania zawodowego, niezbędnego dla uzyskania zawodu odpowiadającego stanowi zdrowia, w macierzystym zakładzie pracy lub innym zakładzie pracy, do którego rencista skierowany został przez organ zdrowia i opieki społecznej przydzieleniu właściwej rady narodowej,
  - b) w spółdzielni inwalidów w ramach rehabilitacji podstawowej, w zakładzie (oddziale) pracy chronionej lub w warsztacie (ośrodku) rehabilitacji przemysłowej;
- 2) 50% renty inwalidzkiej wraz z wszystkimi dodatkami, z wyjątkiem dodatków rodzinnych — dla rencisty wykonującego zatrudnienie inne niż określone w pkt 1.

3. Fakt wykonywania zatrudnienia w warunkach określonych w ust. 2 pkt 1 stwierdza zakład pracy zatrudniający rencistę.

§ 3. 1. Uprawnienia do renty wyrównawczej ustala właściwy organ rentowy w formie decyzji na wniosek inwalidy, pouczając go o warunkach pobierania tej renty.

2. Każda decyzja ustalająca uprawnienia do renty inwalidzkiej III lub II grupy inwalidów z tytułu inwalidztwa powstałego z innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa albo z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą wojskową powinna zawierać pouczenie o warunkach wymaganych do pobierania renty wyrównawczej.

§ 4. Rentę wyrównawczą wymierza się za okres od dnia spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jej wymierzenia, jednakże za okres nie dłuższy niż 3 miesiące wstecz od dnia zgłoszenia wniosku.

§ 5. 1. Organ rentowy, wydając decyzję w sprawie renty wyrównawczej, ustala jej wysokość na podstawie zaświadczenia zakładu pracy, stwierdzającego wysokość przeciętnego miesięcznego zarobku z trzech kolejnych miesięcy kalendarzowych, następujących bezpośrednio po miesiącu, w którym zgłoszono wniosek. Ustalenia tego dokonuje organ rentowy po upływie tych trzech miesięcy lub wcześniej, jeżeli z zaświadczenia wynika, że wysokość zarobków, które przysługują zainteresowanemu, uzasadnia wypłacanie tej renty.

2. W razie gdy zarobek w wysokości uzasadniającej wypłacanie inwalidzkiej renty wyrównawczej rencista osiągał również przed zgłoszeniem wniosku, przy ustalaniu przeciętnego miesięcznego zarobku uwzględnia się także i ten zarobek, najwyżej jednak z okresu 3 miesięcy bezpośrednio przed zgłoszeniem wniosku.

3. Za przeciętny miesięczny zarobek uważa się łączny zarobek w gotówce i w naturze, który przyjmuje się do obliczenia podstawy wymiaru emerytury lub renty.

4. Jeżeli w którymś z miesięcy określonych w ust. 1 i 2 rencista przez okres dłuższy niż 5 dni pobierał zasiłki z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa, za zarobek z tego miesiąca przyjmuje się 25-krotny zarobek dzienny.

§ 6. Rentę wyrównawczą wypłacają:

- 1) uspołecznione zakłady pracy zobowiązane do wypłacania zasiłków z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa — na zlecenie organu rentowego (§ 7 i 8),
- 2) organy rentowe, w razie gdy rencista uprawniony do tej renty zatrudniony jest w zakładzie pracy innym niż wymieniony w pkt 1 lub w więcej niż jednym zakładzie pracy (§ 9 i 10).

§ 7. 1. Uspołeczniony zakład pracy podejmuje wypłatę renty wyrównawczej od dnia wskazanego przez organ rentowy; do tego dnia rentę wypłaca ten organ.

2. Uspołeczniiony zakład pracy wypłaca rentę wyrównawczą miesięcznie, nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który renta przysługuje.

3. Przed dokonaniem każdej wypłaty zakład pracy porównuje zarobek osiągnięty przez rencistę w miesiącu, za który ma być wypłacona renta wyrównawcza, z zarobkiem stanowiącym podstawę wymiaru renty inwalidzkiej i jeżeli zarobek uzyskany w tym miesiącu:

- 1) wynosi 75% podstawy wymiaru renty inwalidzkiej lub jest wyższy — nie wypłaca renty wyrównawczej,
- 2) wynosi mniej niż 75% podstawy wymiaru renty inwalidzkiej — rentę wyrównawczą wypłaca w wysokości określonej w § 2.

4. Jeżeli w miesiącu, za który ma być wypłacona renta wyrównawcza, rencista przez okres dłuższy niż 5 dni pobierał zasiłki z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa, rentę wypłaca się w wysokości wypłaconej w poprzednim miesiącu, chyba że osiągnięty zarobek nie uzasadnia wypłacenia renty (ust. 3 pkt 1).

5. Przy ustalaniu wysokości zarobku miesięcznego (ust. 3) stosuje się przepis § 5 ust. 3.

§ 8. 1. Uspołeczniiony zakład pracy wypłaca renty wyrównawcze na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rozliczając się z Zakładem na zasadach i w trybie określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1959 r. w sprawie opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz rozliczania zasiłków wypłacanych przez zakłady pracy (Dz. U. Nr 9, poz. 46).

2. W razie sporu między zakładem pracy a pracownikiem w sprawie wysokości renty wyrównawczej lub wstrzymania jej wypłaty zakład pracy przekazuje sprawę do decyzji organowi rentowemu, który zlecił wypłatę tej renty. Od decyzji organu rentowego przysługuje pracownikowi odwołanie na zasadach i w trybie przewidzianych dla odwołań w sprawach emerytur i rent.

3. Szczegółowy sposób wypłaty rent wyrównawczych przez uspołecznione zakłady pracy określa instrukcja Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 9. 1. Organ rentowy wypłaca renty wyrównawcze miesięcznie w dniu 15 każdego miesiąca, następującego po miesiącu, za który renta przysługuje.

2. Rencista pobierający rentę wyrównawczą wypłacaną przez organ rentowy, który osiągnie zarobek w wysokości 75% podstawy wymiaru renty inwalidzkiej lub wyższy, obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie organ rentowy, nie podejmując renty za miesiąc, w którym zarobek taki osiągnął.

3. Rencista, który nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 2, obowiązany jest do zwrotu pobranej renty.

§ 10. 1. Rencista pobierający rentę wyrównawczą wypłacaną przez organ rentowy obowiązany jest przedkładać co 6 miesięcy, w terminach ustalonych przez ten organ, zaświadczenie zakładu pracy o wysokości zarobków za okres tych 6 miesięcy.

2. W zależności od wysokości zarobku z okresu objętego zaświadczeniem, o którym mowa w ust. 1, organ rentowy

przez okres następujących 6 miesięcy wypłaca rentę wyrównawczą:

- 1) w poprzednio ustalonej wysokości, jeżeli przeciętny miesięczny zarobek z okresu objętego zaświadczeniem nie ma wpływu na wysokość dotychczas wypłacanej renty wyrównawczej,
- 2) w wysokości ustalonej na nowo w myśl przepisu § 2, jeżeli przeciętny miesięczny zarobek z okresu objętego zaświadczeniem uzasadnia zmianę wysokości dotychczas wypłacanej renty wyrównawczej.

3. Jeżeli przeciętny miesięczny zarobek z okresu objętego zaświadczeniem wynosi 75% podstawy wymiaru renty inwalidzkiej lub jest wyższy, wypłatę renty wyrównawczej wstrzymuje się.

4. Przy ustalaniu przeciętnego miesięcznego zarobku (ust. 2 i 3):

- 1) stosuje się przepis § 5 ust. 3,
- 2) wyłącza się miesiące, w których rencista osiągnął zarobek w wysokości 75% podstawy wymiaru renty inwalidzkiej lub wyższy, jeżeli rencista dopełnił obowiązku, o którym mowa w § 9 ust. 2.

§ 11. Górną granicę renty wyrównawczej (§ 2 ust. 2) przysługującej w okresie do dnia 31 grudnia 1969 r. oblicza się od renty inwalidzkiej w wysokości ustalonej za okres od dnia 1 stycznia 1970 r.

§ 12. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do rent wyrównawczych określonych w przepisach:

- 1) ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 11),
- 2) ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19) z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 1968 r. w sprawie określenia przypadków, w których rencistom zaliczonym do III grupy inwalidów przysługują górnicze renty inwalidzkie w wysokości przewidzianej dla II grupy inwalidów, oraz w sprawie górniczej inwalidzkiej renty wyrównawczej (Dz. U. Nr 26, poz. 171).

§ 13. 1. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Minister Komunikacji prześlą uspołecznionym zakładom pracy wypłatę rent wyrównawczych w terminie do dnia 1 lipca 1969 r.

2. Do czasu przekazania wypłaty zakładom pracy renty wyrównawcze wypłacają organy rentowe na zasadach określonych w § 9.

§ 14. Tracą moc przepisy §§ 11—13 oraz 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 1958 r. w sprawie zawieszania prawa do renty oraz zasad wypłacania inwalidzkiej renty wyrównawczej (Dz. U. z 1958 r. Nr 26, poz. 111, z 1962 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 43, poz. 205, z 1965 r. Nr 26, poz. 174 i z 1966 r. Nr 29, poz. 176).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*